

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

04 липня 2019 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 573/ко-19

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у складі колегії:

головуючого – Тітова Ю.Г.,

членів Комісії: Заріцької А.О., Мішина М.І.,

розглянувши питання про результати кваліфікаційного оцінювання судді господарського суду міста Києва Отрош Інни Михайлівни на відповідність займаній посаді,

встановила:

Згідно з пунктом 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», має бути оцінена в порядку, визначеному законом. Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади.

Пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) передбачено, що відповідність займаній посаді судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», оцінюється колегіями Вищої кваліфікаційної комісії суддів України в порядку, визначеному цим Законом.

Виявлення за результатами такого оцінювання невідповідності судді займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням Вищої ради правосуддя на підставі подання відповідної колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Рішенням Комісії від 01 лютого 2018 року № 8/зп-18 призначено кваліфікаційне оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді, зокрема судді господарського суду міста Києва Отрош І.М.

Частиною п'ятою статті 83 Закону встановлено, що порядок та методологія кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення затверджуються Комісією.

Відповідно до пунктів 1, 2 глави 6 розділу II Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (у редакції рішення Комісії від 13 лютого 2018 року № 20/зп-18 (зі змінами)) (далі – Положення), встановлення відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання здійснюється членами Комісії за їх внутрішнім переконанням відповідно до результатів кваліфікаційного оцінювання. Показники відповідності судді критеріям кваліфікаційного оцінювання досліджуються окремо один від одного та в сукупності.

Пунктом 11 розділу V Положення встановлено, що рішення про підтвердження відповідності судді займаній посаді ухвалюється в разі отримання суддею мінімально допустимого і більшого бала за результатами іспиту, а також більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв за умови отримання за кожен з критеріїв бала більшого за 0.

Положеннями статті 83 Закону передбачено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Згідно зі статтею 85 Закону кваліфікаційне оцінювання включає такі етапи:

- 1) складення іспиту (складення анонімного письмового тестування та виконання практичного завдання);
- 2) дослідження досьє та проведення співбесіди.

Відповідно до положень частини третьої статті 85 Закону рішенням Комісії від 25 травня 2018 року № 118/зп-18 запроваджено тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей під час кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді.

Отрош І.М. пройшла тестування особистих морально-психологічних якостей та загальних здібностей, за результатами якого складено висновок та визначено рівні показників критеріїв особистої, соціальної компетентності, професійної етики та доброчесності.

У пункті 5 глави 6 розділу II Положення зазначено, що максимально можливий бал за критеріями компетентності (професійної, особистої, соціальної) становить 500 балів, за критерієм професійної етики – 250 балів, за критерієм доброчесності - 250 балів.

Отже, сума максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання за всіма критеріями дорівнює 1 000 балів.

Отрош І.М. склала анонімне письмове тестування, за результатами якого набрала 88,875 бала. За результатами виконаного практичного завдання Отрош І.М. набрала 103,5 бала. На етапі складення іспиту суддя загалом набрала 192,375 бала.

Рішенням Комісії від 07 червня 2018 року № 129/зп-18 затверджено результати першого етапу кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді «Іспит», складеного 13 квітня 2018 року, зокрема судді господарського суду міста Києва Отрош І.М., та допущено її до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досьє та проведення співбесіди».

У кваліфікаційному оцінюванні судді господарського суду міста Києва Отрош І.М., на етапі проведення співбесіди 12 липня 2018 року, було оголошено перерву для додаткового дослідження інформації про перетини державного кордону, про витрати на утримання майна, тощо.

Суддею було надано детальні письмові пояснення про доходи, виїзд, в'їзд та періоди перебування за кордоном, періоди перебування у відпустці, задеклароване майно та майно близьких осіб, до пояснень додано копії відповідних, в тому числі правовстановлюючих, документів.

Окрім того, Комісією було зроблено запити до відповідних органів та установ для перевірки питань, які виникали під час проведення співбесіди. В отриманих на запит Комісії відповідях обставин, які б спростовували надані суддею пояснення, не зазначено.

З метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка збирає, перевіряє та аналізує інформацію щодо судді (кандидата на посаду судді) і надає Вищій кваліфікаційній комісії суддів України інформацію щодо нього. За наявності відповідних підстав Громадська рада доброчесності надає Вищій кваліфікаційній комісії суддів України висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності, який додається до досьє кандидата на посаду судді або до суддівського досьє (частини 1, 6 статті 87 Закону).

Громадською радою доброчесності 04 липня 2019 року Комісії надано висновок про невідповідність судді господарського суду міста Києва Отрош І.М. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 03 липня 2019 року.

У висновку Громадська рада доброчесності, посилаючись на відповідні пункти Індикаторів визначення невідповідності суддів (кандидатів на посаду

судді) критеріям доброчесності та професійної етики, затверджених рішенням Громадської ради доброчесності від 11 січня 2019 року (далі – Індикатори) зазначає, що суддя використовувала родинні та інші зв'язки для здійснення кар'єри чи отримання невивірених преференцій (підпункт 1.6 пункту 1 Індикаторів). На думку Громадської ради доброчесності, суддя Отрош І.М. посаду судді отримала без належних підстав - за відсутності необхідного стажу в галузі права, а також внаслідок коригування необхідного бала шляхом втручання в комп'ютерну систему, досягла переведення з господарського суду Луганської області до господарського суду міста Києва в обхід закону без проходження конкурсу, оскільки Громадська рада доброчесності не виявила інформації щодо будь-яких оголошень за 2013 рік про проведення конкурсу. Також в обґрунтування висновку в цій частині Громадська рада доброчесності посиляється на те, що мати судді з 21 вересня 2010 року до 10 квітня 2014 року була членом Вищої ради юстиції, а також очолювала Печерський районний суд міста Києва.

Також, посиляючись на підпункт 4.10 пункту 4 Індикаторів Громадська рада доброчесності зазначає, що суддя Отрош І.М. або пов'язана з нею особа, отримали майно, дохід або вигоду, легальність походження яких, на думку розсудливого спостерігача, викликає обґрунтовані сумніви. Так, станом на 2018 рік суддя є власницею трьох квартир у місті Києві, двох паркомісць, будинку та земельної ділянки, також у власності судді перебуває автомобіль марки «Lexus RX 350». Зазначене майно судді було отримане/придбане нею до квітня 2014 року і його сумарна власність становить 5 246 427 гривень і на думку Громадської ради доброчесності Отрош І.М. не могла дозволити собі придбання подібного майна, оскільки її офіційна заробітна плата була не значна, а майно яке перебуває у її власності, ймовірно було придбане батьками судді. Однак, на думку Громадської ради доброчесності, і батьки судді не мали джерел доходів, які дозволили б набути таке коштовне майно, що викликає сумніви легальності доходу для придбання такого майна. Крім цього, батько судді має кілька земельних ділянок у Чернігівській області з призначенням для ведення товарного сільськогосподарського виробництва та у 2014 році приватизував квартиру 98 кв.м.

З огляду на підпункт 3.14 пункту 3, підпункт 4.1 пункту 4 Індикаторів та з урахуванням пояснень, наданих суддею Отрош І.М. на попередньому засіданні колегії до оголошення перерви у співбесіді, Громадська рада доброчесності вказує, що суддя відмовилася пояснити та ухилялася від відповіді, щоб спростувати інформацію, яка має значний суспільний інтерес, стосується її та істотно впливає на авторитет правосуддя. Вона вчинила інші дії, які негативно впливають на авторитет правосуддя та не доклала зусиль для усунення негативних наслідків цих дій. Суддя допускала порушення правил етики у професійній діяльності чи в особистому житті, наприклад, ображала інших осіб, порушувала права журналістів, допускала неетичне спілкування з ними. Так, під час співбесіди Отрош І.М., посиляючись на дані податкової інспекції, переконувала, що майно було придбане в законний спосіб. А будь-які додаткові

пояснення давати не захотіла, оскільки на її погляд, предметом дослідження повинно бути майно і кошти, що набуті в період суддівства. Коли журналісти програми «Наші гроші» намагалися отримати пояснення від судді, вона вела себе неетично, намагалася уникнути спілкування і відмовилася давати будь-які коментарі щодо походження свого майна.

До початку проведення співбесіди суддею Отрош І.М. було подано клопотання про неприйняття до розгляду висновку Громадської ради доброчесності від 04 липня 2019 року стосовно неї, оскільки він поданий після початку засідання з проведення співбесіди, а відповідно до пункту 4.10.1 Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, затвердженого рішенням Комісії від 13 жовтня 2016 року № 81/зп-16 (зі змінами та доповненнями) (далі - Регламент) висновок надається не пізніше ніж за 10 днів до визначеної Комісією дати засідання з проведення співбесіди. Окрім того, відповідно до пункту 4.9.2 Регламенту, матеріали, що надійшли після початку засідання, Комісією не розглядаються.

Колегія відмовила судді Отрош І.М. у задоволенні вказаного клопотання.

Під час співбесіди суддя Отрош І.М. надала усні пояснення про обставини, викладені у висновку, з посиланням на документи, що їх підтверджують.

Стосовно інформації про використання Отрош І.М. родинних та інших зв'язків для здійснення кар'єри чи отримання невикористаних преференцій, тощо, суддя зазначила, що це виключно здогадки тих чи інших членів Громадської ради доброчесності чи осіб, які розмішували відповідні статті в мережі Інтернет. Судді відомо, що у 2014 році було відкрито кримінальну справу щодо перевищення чи зловживання повноваженнями членами Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, у складі, який був на час призначення її на посаду судді. Ці зловживання повноваженнями стосувалися трьох суддів. Стосовно неї епізодом в кримінальній справі було зазначено начебто відсутність стажу в галузі права, щодо епізоду коригування балів шляхом втручання в комп'ютерну систему, то він стосувався зовсім іншої особи. Суддя Отрош І.М. наголосила, що у 2014 році її кілька разів викликали до Генеральної прокуратури України, як свідка, для надання пояснень із вказаних питань. Щоразу змінювалася група слідчих, яка вела цю справу, про жодний наслідок чи правовий висновок у цій кримінальній справі їй не відомо, не відомо також чи була передана вказана справа до суду. На думку судді, це була виключно політична справа, що мала наслідком переслідування політичних осіб, у тому числі її матері Отрош І.М., яка саме тоді була головою Печерського районного суду міста Києва та членом Вищої ради юстиції.

Щодо належного судді майна, вона зазначила, що усе майно, яке наявне в неї, вказано у деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру та деклараціях особи, уповноваженої на виконання функцій держави, які подавалися до податкових органів, НАЗК та Комісії. Також Отрош І.М. подала до Комісії копії документів, в яких зазначено, що нерухоме майно набуто нею у власність впродовж періоду, коли вона не перебувала на посаді судді та не займала посади державного службовця, тобто

до 2013 року. Інформація щодо законності набуття майна, вказаного в декларації за 2013 рік, та відповідності його вартості отриманим доходам, за період зайняття посади судді відображена у висновку про результати перевірки відомостей, передбачених пунктом 2 частини 5 статті 5 Закону України «Про очищення влади», складеного 12 лютого 2016 року Державною податковою інспекцією у Дарницькому районі міста Києва. Єдиним об'єктом нерухомості, який був набутий нею у приватну власність за період перебування на посаді судді є квартира в місті Києві подарована в 2014 році її матір'ю, копію договору дарування разом з іншими правовстановлюючими документами вона подала до Комісії. Водночас, суддя зазначила, що вказана квартира належала її матері з 2012 року, тобто була набута нею у період, коли вона не перебувала на посаді судді та будь-яких припущень щодо корупційних ризиків, що вона могла незаконно отримати гроші й надати їх своїм родичам, для того щоб вони придбали для неї квартиру, бути не може.

Суддя Отрош І.М. наголосила, що, як і під час співбесіди 12 липня 2018 року, вона вважає, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Комісією з метою визначення здатності судді здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними законом критеріями. Критеріями кваліфікаційного оцінювання є компетентність (професійна, особиста, соціальна), професійна етика та доброчесність. Саме ці критерії, характеризують суддю, який обіймає відповідну посаду під час здійснення повноважень, і тільки за цей період. Свою думку суддя вважає вірною, оскільки їй відомо, що Комісія зверталася до Національного агентства з питань запобігання корупції щодо перевірки законності набуття майна, у період який передував призначенню її на посаду судді, але Національне агентство відмовило Комісії у проведенні такої перевірки, оскільки Законом України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII передбачено, що контролю та перевірки підлягають декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Стосовно зазначеної у висновку інформації про належні батькові судді земельні ділянки у Чернігівській області та приватизації в 2014 році квартири площею 98 кв.м, суддя Отрош І.М. пояснила, що всі чотири земельні ділянки її батько Отрош М.І. отримав на підставі свідоцтв про право на спадщину за законом після смерті його батьків Отроша І.К. та Отрош А.І., які все життя прожили в селі Менського району в Чернігівській області, працювали в колгоспі й ці земельні ділянки отримали після розпаювання колгоспної землі.

Щодо квартири площею 98 кв.м то в суддівському досьє міститься інформація Національного антикорупційного бюро України про те, що вказану квартиру батько судді Отрош М. І. набув шляхом приватизації 28 грудня 2012 року, про що Головним управлінням житлового забезпечення виконавчого органу Київської міської ради видане свідоцтво про право власності. В матеріалах, наданих Національним антикорупційним бюро України, інформація про набуття Отрошем М.І. у 2014 році квартири площею 98 кв.м відсутня.

Комісією з'ясовано обставини, які підлягали перевірці, зокрема, й про які зазначено у висновку Громадської ради доброчесності.

Відповідно до абзацу першого частини першої статті 88 Закону Вища кваліфікаційна комісія суддів України ухвалює мотивоване рішення про підтвердження або непідтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді.

Відповідно до пункту 4 глави 6 розділу II Положення рішення про підтвердження здатності здійснювати правосуддя суддею (кандидатом на посаду судді) у відповідному суді ухвалюється у випадку отримання ним мінімально допустимих і більших балів за результатами іспиту, а також бала, більшого за 0, за результатами оцінювання критеріїв особистої компетентності, соціальної компетентності професійної етики та доброчесності.

Дослідивши суддівське досьє, надані суддею Отрош І.М. пояснення та копії документів, Комісія з'ясувала обставини, які підлягали перевірці, надала оцінку викладеним Громадською радою доброчесності фактам, обговорила інші дані щодо відповідності судді критеріям професійної етики і доброчесності, та за результатами оцінювання встановила відсутність підстав для оцінки за цими критеріями у 0 балів

За критерієм компетентності (професійної, особистої та соціальної) суддя набрала 424,375 бала.

При цьому за критерієм професійної компетентності Отрош І.М. оцінено Комісією на підставі результатів іспиту, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди за показниками, визначеними пунктами 1-5 глави 2 розділу II Положення. За критеріями особистої та соціальної компетентності Отрош І.М. оцінено Комісією на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди з урахуванням показників, визначених пунктами 6-7 глави 2 розділу II Положення.

За критерієм професійної етики, оціненим за показниками, визначеними пунктом 8 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 158 балів. За цим критерієм Отрош І.М. оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За критерієм доброчесності, оціненим за показниками, визначеними пунктом 9 глави 2 розділу II Положення, суддя набрала 158 балів. За цим критерієм Отрош І.М. оцінено на підставі результатів тестування особистих морально-психологічних якостей і загальних здібностей, дослідження інформації, яка міститься в досьє, та співбесіди.

За результатами кваліфікаційного оцінювання суддя Отрош І.М. набрала 740,375 бала, що становить більше 67 відсотків від суми максимально можливих балів за результатами кваліфікаційного оцінювання всіх критеріїв.

Таким чином, Комісія дійшла висновку, що суддя господарського суду міста Києва Отрош І.М. відповідає займаній посаді.

Відповідно до підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту в разі ухвалення рішення про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за наявності висновку ухвалюється протокольне рішення про винесення на розгляд Комісії у пленарному складі питання щодо підтримки зазначеного рішення відповідно до вимог абзацу другої частини першої статті 88 Закону. Рішення про підтвердження здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді набирає чинності з дня ухвалення цього рішення у разі, якщо воно буде підтримане не менше ніж одинадцятьма членами Комісії згідно з абзацом другим частини першої статті 88 Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 83-86, 93, 101, пунктом 20 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, Положенням, Регламентом, Комісія

вирішила:

визначити, що суддя господарського суду міста Києва Отрош Інна Михайлівна за результатами кваліфікаційного оцінювання суддів місцевих та апеляційних судів на відповідність займаній посаді набрала 740,375 бала.

Визнати суддю господарського суду міста Києва Отрош Інну Михайлівну такою, що відповідає займаній посаді.

Рішення набирає чинності відповідно до підпункту 4.10.8 пункту 4.10 розділу IV Регламенту Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Головуючий

Ю.Г. Тітов

Члени Комісії:

А.О. Заріцька

М.І. Мішин